

КОСІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА

СИЛАБУС

СКУЛЬПТУРА

2025-2026 н.р.

Кафедра	Декоративне мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Рік навчання	3-й
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Вид дисципліни	вибіркова

Викладач:

Дутка Василь Якович, доцент кафедри образотворчого мистецтва та академічних дисциплін

тел. + 0673678926, e-mail: artdutka@gmail.com

Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Скульптура» відноситься до дисциплін вибіркової частини циклу фундаментальної підготовки. Оптимізація навчально-виховного процесу на засадах досягнень сучасної науки, особистісно-орієнтований підхід у навчанні забезпечує професійні навички та інтелектуальний рівень потреб майбутніх фахівців відповідно до середовища їхньої професійної діяльності.

Курс забезпечує наступні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового

способу життя.

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

У результаті вивчення дисципліни здобувачі отримують наступні програмні результати навчання:

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва, реставрації та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

Пререквізити: вивчення курсу є практичні навички володіння рисунком та теоретичні знання з пластичної анатомії та історії мистецтв.

Постреквізити: результати навчання впливають на вивчення предмету 3-D моделювання.

За результатами вивчення курсу студенти набувають **soft skills**: логічне мислення, вміння спостерігати і виявляти суть, навички нестандартного мислення, креативність і вміння комплексно підходити до вирішення проблеми.

Мета курсу «Скульптура» полягає у здобутті професійних навиків з ліпки, вивченні законів пластики й практичних навиків для застосування в творчій діяльності, а також у формуванні творчого мислення скульптора, який вміє працювати з тривимірними об'ємами та формами, володіє основами об'ємно-просторового моделювання. Програма розрахована на 7 кредитів лекційних, аудиторних та самостійних занять, що дозволяє сформувати достатню кількість професійних навиків та теоретичних знань.

Завдання курсу – засвоєння теоретичних знань та практичних навиків у галузі декоративної скульптури й пластичного моделювання; ознайомлення з різними пластичними матеріалами й техніками; вивчення способів та прийомів створення тривимірних об'єктів художнього спрямування. Програмові завдання базуються на вивченні анатомічно-конструктивних і пластичних особливостей голови людини.

Студенти здобудуть унікальні навички:

- володіння принципами й технологіями, методами та засобами самоорганізації та самовдосконалення;
- абстрактно мислити, застосовувати принципи й технології аналітики та синтезу інформації;
- користуватись знаннями рисунку, володіти практикою побудови об'ємних зображень на базі графічних ескізів;
- оперувати типами композиційної побудови художнього твору;
- узгоджувати пластичні рішення з можливостями технік монументально-декоративної й станкової пластики;
- уміти аналізувати твори пластичних мистецтв .

Опис дисципліни:

Кількість ЕКТС 7 (210 год)

Лекцій 8 год

Практичних 116 год

Самостійної роботи 86 год

Тижневе навантаження в 5 сем. – 4 год., в 6 сем. – 4 год.

Лекції

1. «Будова черепа людини» - 4 год.
2. «Пластична анатомія м'язів голови людини» - 4 год.

НАВЧАЛЬНІ МОДУЛІ:

Всеместр

МОДУЛЬ I. Вивчення будови форми голови людини

Змістовий модуль 1. Ліпка гіпсового черепа

Кількість часу для виконання завдання – 102 год.

(лекцій – 4 год, практичних – 56 год, самостійна робота – 42 год)

Розмір: 1, 3 натуральної величини моделі

Матеріали: каркас, інструменти для ліплення

Вирішення: об'ємно-просторове

Мета завдання: Вивчити й запам'ятати розташування планів та поворотів форми черепа, а також переломів форми в просторі для розуміння його конструкції та пластики.

Поетапне оцінювання:

Завдання 1. Виготовлення каркасу(10 балів).

Завдання 2. Ліпка узагальненої форми. Застосування принципу «обрублення» великої форми з метою виявлення архітектоніки черепа. Знаходження граней між планами: верхнім і переднім, переднім і двома боковими, між двома боковими й тильним. Виставлення правильних пропорцій з чотирьох положень моделі черепа: анфас, два профіля, вигляд ззаду (65 балів).

Завдання 3. Уточнення пропорційних співвідношень і напрямлень великих мас у просторі (15 балів).

Завдання 4. Моделювання анатомічних деталей черепа та викінчення завдання (10 балів).

VI семестр

Змістовий модуль 2. Ліпка анатомічної гіпсової голови людини

Кількість часу для виконання завдання – 108 год.

(лекцій – 4 год, практичних – 56 год, самостійна робота – 48 год)

Розмір: 1, 3 натуральної величини моделі

Матеріали: каркас, інструменти для ліпки

Вирішення: об'ємно-просторове

Мета завдання: Вивчити й запам'ятати розташування планів та поворотів форми, а також переломів форми на голові в просторі для засвоєння навиків у роботі над портретом. Зрозуміти анатомічно – пластичний взаємозв'язок голови та шиї.

Поетапне оцінювання:

Завдання 1. Виготовлення каркасу(10 балів)

Завдання 2. Ліпка узагальненої форми. Застосування принципу «обрублення» з метою виявлення архітектоніки узагальненої форми голови. Знаходження граней між планами: верхнім і переднім, переднім і двома боковими, між двома боковими й тильним (65 балів). Виставлення правильних пропорцій з чотирьох положень моделі екорше анатомічної голови: анфас, два профіля, вигляд ззаду.

Завдання 3. Уточнення пропорційних співвідношень і напрямлень великих мас у просторі (15 балів).

Завдання 4. Моделювання анатомічних деталей голови та викінчення завдання(10 балів).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Биков О., Губкіна Є. «Soviet Modernism. Brutalism. Post-Modernism. Buildings and Structures in Ukraine 1955-1991»- DOM Publishers, 2018. 264 с.
2. Бірюльов Ю. Львівська скульптура від раннього класицизму до авангардизму (середина XVIII - середина XX ст.), Львів : Апріорі, 2015. 526 с. : іл., портр.
3. Голубець О. Іван Микитюк. Скульптура: альбомне видання. Львів. ТзОВ «Колір ПРО», 2018. 72с., іл.
4. Голубець.О. Сучасна скульптура Львова. Львів: «Бак», 2015. 143с.
5. Дерев'яна скульптура Галичини XVII – XIX ст. Серія «Українське народне мистецтво». Львів: Інститут колекціонерства українських мистецьких пам'яток при НТШ, 2010. 376 с.
6. Енциклопедія українознавства : Словникова частина : [в 11 т.] / Наукове товариство імені Шевченка ; гол. ред. проф., д-р Володимир Кубійович. — Париж — Нью-Йорк : Молоде життя, 1955—1995. Красноголовець О. «Основи скульптури». — К., 2008
7. Липа К. Теорія архітектури, містика і війна». К.: Laurus, 2016. 152 с.: іл.
8. Любченко В.Ф. Львівська скульптура XVI – XVII ст. Київ: Наукова думка, 1981. 218 с. іл..
9. Одрехівський В. Скульптура: альбомне видання. Львів. ТзОВ «Друкарня «Бізнес поліграф», 2018. 304с., іл.
10. Протас М.О. Українська скульптура XX століття. Київ: Інтертехнологія, 2006. 278 с., іл.
11. Чарновський О. Українська народна скульптура. Львів: Вища школа. 1976. 144 с.
12. Шенгера Б. Львівські скульптори та скульптори Львова у XVIII сторіччі. Львів: Львівська національна галерея мистецтв ім. Б.Г.Куницького, 2020. 271с.
13. Якущенко Г., Нановський Я.. Львівський музей українського мистецтва: Живопис, скульптура, графіка : альбом. К.: Мистецтво, 1975. 123с.

Інформаційні ресурси

1. Сто відомих скульпторів. Режим доступу: <http://www.100sculptors.info/14.html>
2. Сучасна скульптура. Режим доступу: <http://relaxic.net/tag/>

ВИМОГИ ВИКЛАДАЧА ТА ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ.

1. Комунікація та спільна співпраця є важливими компонентами засвоєння знань і професійних компетентностей під час вивчення курсу (модуля). Студент і викладач несуть спільну відповідальність за створення безпечного і сприятливого навчального середовища.

2. Студент зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та брати активну участь у навчальному процесі кафедри.
3. Недопустимі пропуски та запізнення студентами аудиторних занять. У разі пропуску занять без поважних причин, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10 %. Якщо пропуски становлять понад 50 % аудиторних занять, то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал курсу в повному обсязі, тому кількість балів на модульному контролі може становити не більше 60 балів.
4. Усі практичні завдання, які передбачені навчальною програмою дисципліни, повинні бути виконані вчасно та в повному обсязі, а також належним чином оформлені та представлені на екзаменаційну сесію (екзамен-перегляд). У разі незадовільної оцінки студент має право перездати курс у 7-денний термін. Несвоєчасне виконання поставленого завдання є неможливим.
5. У межах самостійної роботи студенти опрацьовують задані завдання, вивчають додатковий матеріал за темою, виконують практичні роботи з метою самоконтролю та перевірки засвоєння ними знань і набутих навичок.
6. Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності при виконанні практичних, самостійних, індивідуальних та контрольних завдань. У випадку списування і плагіату при виконанні завдання, студент отримує незадовільну оцінку. У разі повторного списування чи виявлення плагіату студент не допускається до семестрового заліку чи екзамену.
7. Студент має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно або засобами повідомлень. За потребою студентів викладач призначає консультацію для аналізу практичної чи самостійної чи роботи студента. Відвідування таких консультацій-- за бажанням студента.
8. Викладач ознайомлює студентів із методичними рекомендаціями щодо виконання практичних, самостійних і контрольних робіт, наводить перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань, заліку чи екзамену. Усе це гарантує високу ефективність навчального процесу і є обов'язковим для студентів.
9. Студенти мають право користуватися методичним забезпеченням та авторськими навчальними посібниками викладачів кафедри, а також унаочненим матеріалом і літературою за фахом.
10. Кожен викладач ставить перед студентами систему вимог та правил їх поведінки на аудиторних заняттях.
11. Розподіл балів, що їх отримують студенти з навчальної дисципліни, є сумою балів за виконання змістових модулів та отриманих під час іспиту. Максимальна кількість балів за вивчення даного курсу становить 100 балів

12. В аудиторіях заборонено вживати їжу та напої (за винятком води та у разі медичної необхідності). Під час аудиторних занять заборонено користуватися мобільними телефонами та іншими цифровими електронними пристроями, які мають бути вимкнені або переведені у беззвучний режим. Ноутбуки чи планшети можуть використовуватися лише для виконання навчальних завдань за вимогою.

ПОЛІТИКА ВИСТАВЛЕННЯ БАЛІВ

При оцінюванні враховуються бали набрані на поточному контролі (здача змістових модулів), підсумковому контролі (екзамен-перегляд) та за самостійну роботу.

На результат оцінювання також впливає присутність студента на заняттях та його активність під час практичної роботи. У разі пропуску заняття (занять) без поважних причин, які задокументовані, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10 %. Якщо пропуски становлять понад 50 % аудиторних занять, то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал курсу в повному обсязі, тому загальна кількість балів на підсумковому модульному контролі може становити не більше 60 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

1. Розуміння проблематики завдання, виявлення творчих засад у поставленій проблемі, якість візуалізації обраної проблеми / ідеї / концепції — 40%.
2. Композиційне вирішення у заданому форматі, композиційна структура, цілісність, пластична та образна виразність — 20%.
3. Дотримання заданої просторової системи зображення—20%.
4. Авторське пластичне трактування, його узгодження з композиційною структурою — 10%.
5. Володіння основними зображальними засобами, рівень технічного виконання— 10%.

Поточне оцінювання:

Робота над ескізами, форескізами 10 балів

Самостійна робота 10 балів

Підсумкове оцінювання:

Реалізація завдання на форматі - 40 балів

Сума балів кожного поточного та підсумкового контролю 20 та 40 балів

Усього якісних балів $3 \times 20 + 40 = 100$

Бонусні бали

Відвідування 3

Позанавчальна активність 3 .

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів		Оцінка за національною шкалою
------------	--	-------------------------------

за всі види навчальної діяльності	О цінка ECTS	Екзамен, курсний проект (робота), практика	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	X F	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Дутка Василь Якович, доцент кафедри образотворчого мистецтва та академічних дисциплін, Заслужений художник України, Заслужений діяч культури Польщі (2015 р.), член НСХУ.

Переможець міжнародного конкурсу по скульптурі на кращий пам'ятник Я.І.Падаревському (2011 р. Польща); нагороджений медаллю «Лауреат премії імені Тетяни Яблонської» (2017 р.); автор меморіального комплексу «Кожному поколінню своя війна» для 10 окремої гірсько-штурмової бригади «Едельвейс» (2018р. м. Коломия); автор пам'ятника Іоану Павлу ІІ (2019 р., Польща); автор пам'ятника І.А.Пелипейку (2021р. м. Косів); автор меморіальної дошки міністру внутрішніх справ України Д.А.Монастирському (2023 р., м. Хмельницьк) тощо.